

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
79 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2019

Наукове видання

Збірник тез доповідей 79 наукової конференції викладачів академії
16 – 19 квітня 2019 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 9 від 02.04.2019 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

Головним предметом її опису є національна мовна особистість зі своєю специфічною картиною світу, що відображається в національній мові, з її концептуальною системою, що складається впродовж століть. Картина світу, за Л. Вайсгебером, – це система інтуїтивних уявлень про реалії етносу, зафіксованих у мові. В. фон Гумбольт визначав національну мовну особистість як носія єдності мови та мислення, головною функцією якої є збереження та передача духовного багатства нації. Кожна концептуальна система за допомогою мови спирається на специфічні, прийняті в суспільстві на певному історичному етапі розвитку, соціальні, культурні, естетичні та інші цінності, на соціально значущу для епохи «картину світу». Національна мова виступає стабілізуючим та об'єднуючим фактором за допомогою вживання мовних одиниць, що закріплюють мінливе й постійне у словах, які символізують концептуальну систему. Мова створює етнічні кордони, завдяки їй здійснюється національна ідентифікація людей і кваліфікація етносів. Мова – загальнонародне явище. Народ – її творець і носій.

Питання взаємодії таких глобальних суспільних явищ, як держава і мова, набуває нового звучання в наш час. Їх тісний зв'язок вимагає від держави на сучасному етапі не тільки вироблення та реалізації нових механізмів мовної політики, спрямованої на захист демократичних цінностей, а й ґрунтовного системного підходу до питання розвитку державної мови, або мови етнічної більшості країни, як мови єднання та збереження унікальних рис народу, основи усвідомлення народом своєї незалежності й суверенітету, засобу протистояти втраті менталітету народу під тиском наддержавних інтеграційних процесів. Такий підхід має базуватися на визначенні функцій державної мови та забезпеченні їх реалізації. Разом з тим, питання мовної політики необхідно вивести з політичних протистоянь, оскільки маніпулювання колективною свідомістю у напрямі нехтування державною мовою здатне привести до втрати державності як такої через втрату самоідентифікації народу.

ПРИЙОМИ ОПТИМІЗАЦІЇ СПРИЙНЯТТЯ ТА ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

**Южакова О.І., канд. філол. наук, доцент, Лакомська І.В., канд. філол. наук, викладач
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Обсяг інформації у світі з кожним днем дедалі збільшується. Тому розвиток пам'яті, вдосконалення процесів запам'ятовування, збереження та відтворення інформації є одним із найактуальніших завдань у суспільстві. Вивчення та застосування певних способів, прийомів та методів запам'ятовування значно сприяє його якісному та кількісному поліпшенню та утримуванню в пам'яті необхідної інформації. Особливо важливим є знання цих прийомів для студентів, оскільки засвоєння навчального матеріалу, загальноосвітньої або спеціальної інформації є основною сферою їхньої діяльності. Студенти сприймають величезні обсяги інформації та мають ефективно засвоювати та запам'ятовувати навчальний матеріал. З цією метою викладач повинен організовувати навчальний процес та подавати нову інформацію у такий спосіб, щоб студенти сприймали та засвоювали знання з максимальною ефективністю. Сьогодення висуває до освітнього процесу значні вимоги, тому в пошуках методів оптимізації сприйняття інформації пропонуємо звернутися до новітніх галузей знання, таких як нейролінгвістичне програмування.

Більшість дослідників, які працюють у зазначеному напрямку (О. Климентова, Т. Ковалевська, Л. Мурзін, В. Різун, Н. Слухай, І. Черепанова та ін.), підкреслюють, що загальна мета комунікації полягає не лише в передаванні інформації, а насамперед у здійсненні впливу на співрозмовника, скерованого на корегування його актуальної поведінки. Вчені також акцентують на складності й водночас на необхідності вивчення феномену сугестії, де дослідження його гетерогенної природи доцільно здійснювати,

використовуючи релевантні комплексні методики, серед яких на особливу увагу заслуговують технології нейролінгвістичного програмування. У межах цієї науки зазначається, що при сприйнятті, зберіганні та передачі інформації люди різною мірою використовують візуальну, аудіальну і кінестетичну (до якої зараховують дотикову, нюхову і смакову) репрезентативні (сприйняттєві) системи, які зумовлюють специфічну сегментацію отримуваної інформації. Штучна (з боку сугестора) активація цих систем відповідно оптимізує впливовий ефект, оскільки максимально уприроднює, полегшує отримання і переробку побачених / почутих текстів, а також унаочнює концептуальну інформацію, створюючи її стереоскопічний образ. На вербальному рівні зазначена активація відбувається через так звані предикати – сенсорно марковані слова, які вказують на використання тієї чи іншої репрезентативної системи і формують наші суб'єктивні «переживання» – представлення сприйнятого світу.

Отже, одним із шляхів підвищення ефективності навчання є визначення та вивчення провідної модальності студентів. Викладач (у зазначеному аспекті – сугестор) здійснюватиме більший вплив та й ефективність запам'ятовування покращуватиметься, якщо буде виявлено, до якої категорії належить той чи інший студент: до аудіалів, візуалів або кінестетів. Людей, які сприймають більшу частину інформації через слуховий аналізатор, відносять до групи аудіалів. Вони найкраще сприймають інформацію через розповідь викладача, надають перевагу лекційним формам занять, у процесі обговорення охоче вислуховують своїх однокурсників. На рівень засвоєння нових знань впливають тон, висота, швидкість голосу педагога та інші особливості мовлення. Інформація у письмовому вигляді важко сприймається до того часу, поки студент не почує її. Для цієї категорії студентів доцільно використовувати аудіозаписи джерел, аудіолекції, читати текст підручника вголос тощо. До візуалів відносяться ті, хто сприймає більшу частину інформації за допомогою зорових каналів. Студентам цієї групи необхідно бачити викладача, адже його міміка та жести допомагають краще зрозуміти зміст заняття. Візуали надають перевагу переднім партам в аудиторії. Вони найкраще сприймають інформацію через візуальні засоби навчання. Тих, у кого домінувальним каналом інформації є відчуття, називають кінестетами. Ця група студентів найкраще навчається через активне дослідження навколишнього світу, експериментування, отримання практичних навичок. Їх може відволікати бажання активно діяти, тому їм важко сидіти на одному місці протягом тривалого часу. Дуже важливо підібрати форми навчальної діяльності для кінестетів, бо вони можуть через свою рухливість заважати іншим студентам, створювати конфліктні ситуації.

Обмін інформацією між викладачем і студентом визначає базові складові процесу навчання. Спосіб сприйняття навчального змісту повинен служити підставою для вибору методів і форм навчання. Визначення й вивчення провідних модальностей студентів дозволяє підвищити ефективність навчання. Рівень засвоєння і відтворення навчального матеріалу студентами залежить від індивідуальних особливостей, зокрема й специфіки їх провідних модальностей. На занятті викладач повинен використовувати всі канали сприйняття: і зір, і слух, і кінестетичний канал. Тоді кожен засвоїть ту частину предметних знань, яку усвідомить через особисту систему сприйняття. Чим більше каналів є відкритими для сприйняття інформації, тим ефективніше проходить процес навчання. Тому слушним вважаємо застосовувати у практиці полімодальні методи навчання, коли рух інформації задіює одночасно декілька каналів сприйняття: аудіально-візуальні, візуально-кінестетичні, аудіально-візуально-кінестетичні.

Перевагою застосування технік нейролінгвістичного програмування є й суто психологічні фактори, які сприяють тому, що процес навчання стає більш успішним для студентів. Зокрема, як зазначає М.А. Павлова, заняття потрібно починати з позитивного «якоря». Коли навчання асоціюється з чимось приємним – воно стає ефективнішим. Таким якорем може стати, наприклад, тиха, приємна музика, яка буде налаштовувати на робочий, але не суворо-офіційний лад, а також стане додатковим засобом привертання уваги для аудіалів.

Важливою складовою ефективного навчання є запам'ятовування. Головною умовою ефективного запам'ятовування є дотримання певних правил. Зокрема, запам'ятовувати треба в доброму настрої та на «свіжу голову», коли ще не настала втома. Під час запам'ятовування не треба чергувати матеріал, близький за змістом і формою. Слід обробляти інформацію, порівнюючи різні дані, спираючись на асоціації (смислові й структурні), виокремлюючи смислові сигнали («вузлики на пам'ять»). Потрібно творчо застосовувати мнемотехнічні прийоми, штучно наділяючи інформативний матеріал смисловими зв'язками, змістом, значенням, залучаючи різні види пам'яті. Є певні фактори, які впливають на результативність запам'ятовування. По-перше, вони де в чому збігаються з чинниками ефективного заучування, по-друге, підкоряються загальним законам пам'яті. Також дієвим є використання на заняттях право- та лівопівкульного підходів, техніки порівняння (знаходити загальне та відмінне у чомусь).

Мнемонічні прийоми побудовані на утворенні асоціативних зв'язків між елементами ряду, що запам'ятовується та опорного ряду. Як опорний ряд можна використовувати добре знайомі об'єкти та зорові образи, слова, які упорядковані у певну фразу. Метод асоціативного запам'ятовування – один із мнемонічних прийомів, де матеріал, що запам'ятовується можна асоціювати з подіями, які добре зберігаються у пам'яті. Кращому запам'ятовуванню сприяють ірраціональні, нелогічні асоціації.

Отже, з метою оптимізації сприйняття навчальної інформації слушним вважаємо враховувати психофізіологічні особливості студентів (провідну репрезентативну систему) та відповідно до цього укладати та організовувати навчальний матеріал. Для ефективного запам'ятовування варто використовувати мнемонічні техніки та прийоми, що вмикають асоціативне сприйняття студентів.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ ЗВО З ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ

**Сергєєва Т.П., зав. каф., Кананихіна О.М., канд. техн. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Постановка проблеми та її актуальність. Формування компетенцій студентів з організації і проведення рухової активності є запорукою підвищення ефективності фізичного виховання у закладах вищої освіти України. Компетентнісний підхід дає змогу реалізувати особистісно орієнтовану модель освіти, яка актуалізується в умовах глобалізації, прискорення змін, посилення конкурентності та підвищення мобільності в сучасному суспільстві.

На сучасному етапі у вітчизняній освіті відбуваються суттєві зміни, пов'язані із залученням України до загальносвітових процесів суспільно-культурного розвитку. Але, як і всяка інша країна, Україна має свої особливості і відмінності, які не завжди дозволяють копіювати зарубіжний досвід, зокрема це стосується фізичного виховання. Дійсно, у зарубіжних університетах відсутній предмет «Фізичне виховання» і студенти самі на власний розсуд вирішують займатись їм руховою активністю чи ні, при тій умові, що їх чекають після занять десятки інструкторів у прекрасно оснащених залах, що відсутнє у наших ЗВО, по друге, їх здоров'я має значно кращий рівень ніж у молоді України, по третє, зарубіжні студенти і фахівці на виробництві мають значні бонуси, які спонукають їх до цих занять, але відсоток тих, що займаються, коливається в межах від 7 % до 30 %.

Метою дослідження є визначення компетентностей, їх компонент, критеріїв і показників, що складають результат неформальної фізкультурної освіти, яка надається в межах дисципліни «Фізичне виховання» у закладах вищої освіти не фізкультурного профілю.

ЗАДУНАЙСЬКА ОПЕРАЦІЯ ВІЙСЬК РСЧА У ЧЕРВНІ-ЛИПНІ 1941 РОКУ	
Шишко О.Г.	400
АКСІОЛОГІЧНО-НОРМАТИВНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ СТРАТЕГІЙ	
Лар'яновський І.С.	402
ДО ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФСЬКОГО ОСМИСЛЕННЯ СМЕРТІ	
Пурцхванідзе О.В.	403
ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ІНЖЕНЕРІЇ	
Шевченко Г.А., Мельник Ю.М.	404
АКТУАЛЬНІСТЬ І ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Орлова В.О.	406
ІНФОРМАЦІЙНИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ В ХХІ СТОЛІТТІ	
Мамроцька О.А.	407
МОБІЛІЗАЦІЙНА ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА ЯК ВІДПОВІДЬ НА ЕКСТРАОРДИНАРНІ ВИКЛИКИ	
Дмитрашко С.А.	409
МОРАЛЬНІСТНА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	
Стояно О.О.	411
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ САМООСВІТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ АКТИВНОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Черняк Г.А.	413
МОБІНГ В ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ	
Осадча І.А.	415
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	
Віват Г.І., Філіпенко О.І., Гриньків О.В.	417
КУЛЬТУРА НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ	
Машарова Я.В., Казарян Т.Г., Шевчук О.В.	418
ДЕРЖАВА ТА МОВА В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
Лупол А.В.	419
ПРИЙОМИ ОПТИМІЗАЦІЇ СПРИЙНЯТТЯ ТА ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	
Южакова О.І., Лакомська І.В.	420
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗВО З ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ	
Сергєєва Т.П., Кананихіна О.М.	422
ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ТЕХНОЛОГІЯ КЕРУВАННЯ ЗДОРОВИМ СПОСОБОМ ЖИТТЯ	
Волкова Т.В., Гончарук Р.С.	425
ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СИСТЕМИ ТАБАТА	
Халайджі С.В., Павлова Н.В.	427
ХАРЧУВАННЯ, ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ НА СПОРТИВНЕ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ- СПОРТСМЕНІВ	
Захлевська Т.В., Лаговська Н.Г.	429
ВПЛИВ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ СТУДЕНТІВ	
Павлюк О.В., Болтоматіс Д.В.	431
РОЛЬ ОЗДОРОВЧОЇ ГІМНАСТИКИ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗВО	
Цапенко Л.М., Яготін Р.С.	433